

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту
Кафедра документальних комунікацій і бібліотечної справи

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДОКУМЕНТАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ
СИСТЕМ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Рівне, 10 лютого 2016 р.)

Рівне — 2016

інформації знаходити ціннісні орієнтири і водночас, не втрачати зв'язок з традиціями, духовними надбаннями попередніх поколінь.

Особливо важливим, на нашу думку, є зворотний зв'язок «користувач — бібліотека» як підґрунтя для встановлення творчих та ділових контактів, залучення до співробітництва, як колективів, так і окремих осіб, котрі виступають повноправними співавторами проектів бібліотеки і разом із нею вибудовують гармонійний соціокультурний простір. Саме в розрізі даної проблеми має приділятися увага активізації вивчення потреб, інтересів до отримання інформації, спрямованої на інтелектуальний розвиток й духовне збагачення особистості, популяризації читацької культури всього суспільства.

Визначені риси нового, створеного образу бібліотеки, наголошують на самоцінності бібліотеки як соціального інституту, гуманістичному спрямуванні її діяльності, демократичності та розмаїтті організаційних форм бібліотечного обслуговування, самостійності установ у проведенні бібліотечної політики, націленої на визначення ціннісної домінанти бібліотечних процесів, їх гуманістичного призначення у плані зростання прогресивно-творчої орієнтації запроваджених інновацій. Важливим є те, що гуманістичні цінності, які завжди склали підґрунтя щодо формування контенту бібліотечної діяльності, спрямовували вектор зусиль орієнтаційного характеру для того, щоб протягом багатьох століть розглядати книгозбірню як символ культури, ідеальне духовне начало суспільства, що забезпечує збереження і трансляцію культурної спадщини людства.

УДК 37.091.12:005.963[02]

О. Є. Матвійчук

ПІДГОТОВКА ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ БІБЛІОТЕЧНОЇ СФЕРИ В КИЇВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Літопис Київського університету імені Бориса Грінченка ведеться з 1874 року, коли були відкриті перші педагогічні курси вдосконалення вчителів початкових народних училищ Київського навчального округу, створені відповідно до наказу Міністерства Народної освіти. Свою сучасну назву Університет отримав у 2009 році.

Наш університет — єдиний університет, що належить територіальній громаді міста Києва (тому його ще називають столичним університетом), входить до десятка найкращих київських вишів. Університет носить ім'я Бориса Дмитровича Грінченка —

українського просвітителя та громадського діяча, педагога, письменника, вченого мовознавця, фольклориста, етнографа, людини, яка високо цінувала Книгу.

У Київському університеті імені Бориса Грінченка навчається понад 8 тисяч студентів більш як за 40 спеціальностями. Структура університету складається з коледжу та 6 інститутів: гуманітарного, інституту мистецтв, інституту людини, педагогічного інституту, інституту суспільства, інституту післядипломної освіти.

Університетський коледж здійснює професійну підготовку відповідно до ОКР «молодший спеціаліст» у поєднанні з наданням повної загальної середньої освіти, серед напрямів підготовки: бібліотечна справа. У гуманітарному інституті виділено окремий напрям: книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія з додатковою спеціалізацією «Видавнича справа та редагування».

Навчання студентів проводиться на базі сучасних бібліотечно-інформаційних технологій із проходженням практики в національних бібліотеках. Серед пропонованих місць роботи — провідні бібліотеки України, навчальні заклади м. Києва.

Студенти отримують знання із спеціальностей: бібліотекар, бібліограф, комплектатор, маркетолог, агент з послуг у книжковій і бібліотечній справі, агент, торговельний брокер у книжковій справі, зберігач фондів, консультант-книгознавець. В Інституті післядипломної освіти проходять курси підвищення кваліфікації бібліотекарі ЗНЗ (загальноосвітніх навчальних закладів, ПТНЗ, позашкільних навчальних закладів м. Києва).

В університетському коледжі підготовкою фахівців з бібліотечної справи опікується команда викладачів, які ставлять за мету формувати особисту зацікавленість студентів в обраній спеціальності, розвивати їх професійні знання; проводити аналіз досягнень світового бібліотекознавства, писемної та книжної спадщини України; здійснювати дослідження в галузі бібліотекознавства та їх введення у науково-інформаційний простір; вивчати історичну ретроспекцію, сучасний стан, перспективи розвитку вітчизняних та зарубіжних бібліотек; сприяти участі студентів у фахових науково-практичних вебінарах, конференціях, семінарах.

Після завершення навчання в коледжі зацікавлені студенти можуть продовжувати своє навчання в гуманітарному інституті на ОКР «бакалавр», зокрема, на кафедрі реклами та зв'язків з громадськістю. Крім загальних дисциплін студентам читаються наступні курси: фондознавство, державна інформаційна політика, комп'ютерні видавничі технології, фінансово-підприємницька та комерційна діяльність, документознавство, бібліографічна діяльність, історія видавничої справи, історія книги, організація книгорозповсюдження та багато інших.

В інституті післядипломної педагогічної освіти бібліотекарям-практикам для ознайомлення пропонуються модулі: безперервна освіта та професійна компетентність бібліотекаря, індивідуальна та масова робота бібліотеки, проектна діяльність шкільного бібліотекаря, ведення довідково-бібліографічного апарату в шкільній бібліотеці, інформаційно-бібліографічне забезпечення вчителів загальноосвітніх шкіл, бібліографічна діяльність бібліотекаря, бібліотечне краєзнавство, бібліотечна педагогіка та інші.

Значну роль у підготовці та підвищення кваліфікації студентів та бібліотекарів-практиків відіграє університетська бібліотека з усіма її філіями. Документний фонд бібліотеки становить більше 300 тис. прим., повнотекстова колекція рідкісних видань, повнотекстова колекція творів Бориса Грінченка. Бібліотекарі займаються поповненням інституційного репозиторію, пропонують студентам та викладачам ресурси відкритого доступу. На базі університетської бібліотеки досить часто відбуваються спільні заходи: всеукраїнські конференції, міські семінари, майстер-класи, тренінги з питань бібліотечно-інформаційної освіти, зустрічі з письменниками, діячами освіти, культури.

Така спільна співпраця усіх підрозділів Університету позитивно впливає на підготовку та підвищення кваліфікації фахівців бібліотечної сфери. Якісний рівень підготовки студентів та підвищення кваліфікації забезпечується «камерністю» груп (до 25 осіб), що дозволяє здійснювати індивідуальний підхід до кожного студента та бібліотекаря-практика.

Модель «коледж — інститут — заклад післядипломної освіти» — найоптимальніший варіант фахової підготовки інформаційних та бібліотечних працівників в умовах змін інформаційної сфери суспільства. Взаємонавчання, безперервність освіти, постійний обмін досвідом роботи — показники сучасної системи освіти досить вдало реалізуються саме в такому варіанті. В перспективі підготовки фахівців бібліотечної справи — посилення міжнародних зв'язків з провідними бібліотеками світу, участь студентів та бібліотечних практиків в міжнародних бібліотечних проектах.

УДК 174:651 (045)

С. М. Мельник

ЭТИЧЕСКАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СОВРЕМЕННОГО СПЕЦИАЛИСТА-ДОКУМЕНТОВЕДА

Особенностью современного этапа развития общества является стремление привести критерий этической оценки в самые разнообразные сферы человеческой

ЗМІСТ

<i>ПЕРЕДНЄ СЛОВО</i>	3
<i>СЕКЦІЯ 1 ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ДІЯЛЬНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ УСТАНОВ</i>	5
Бабенко Ж. В. Трансформація процесів інформаційної діяльності у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі	6
Бережна К. С. Організаційна структура публічних бібліотек України в умовах інформатизації.....	9
Біловус Г. Г. Краєзнавчий довідково-бібліографічний апарат: традиції та інновації (за матеріалами фахової періодики 2000—2014 рр.)	11
Мар’їна О. Ю. Віртуалізація інформаційних продуктів бібліотек.....	14
Моторна Н. І. Просування інформаційних продуктів та послуг у сучасному інформаційно-комунікаційному просторі.....	16
Николишин С. М. Масова робота бібліотеки у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі	21
Пасічник Л. П. Бібліографічний облік і пошук промислових каталогів	23
Пересунько С. С. Бібліотека як складова інформаційно-комунікаційного простору	25
Промська О. Л. Електронні біографічні ресурси Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки	27
Степко О. М. Використання інформаційних технологій бібліотекою ООН імені Дага Хаммаршельда.....	29
Трачук Л. Ф. Користувачі як співтворці електронних бібліотек: зарубіжний досвід.....	32
Шитикова Т. Н., Матвеева Е. В., Юнаковская В. В. Университетская библиотека: новый этап в информационном обслуживании пользователей	33
<i>СЕКЦІЯ 2 РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ БІБЛІОТЕК В УМОВАХ ВЕБ-СЕРЕДОВИЩА</i>	37
Костенко М. С. Сайти обласних універсальних наукових бібліотек Західного регіону України в системі засобів інформаційного забезпечення культури і мистецтва	38
Нефедов К. Ю. Електронні бази даних античних текстів як інформаційний ресурс	40
Польова Т. В. Автоматизовані технології отримання наукової інформації	42
Постельжук О. М. Веб-сайт Дубенської центральної районної бібліотеки у віртуальному інформаційному просторі	44
Рибачук Н. В. Шляхи використання інформаційних ресурсів Волинської державної обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олени Пчілки в умовах розвитку веб-середовища.....	46
Смолій С. І. Інтернет-технології як чинник трансформації процесів інформаційної роботи.....	48
Соколовська Т. Б. Трансформаційні процеси в інформаційному середовищі бібліотеки	52
Чорній В. І. Шляхи підвищення ефективності використання інформаційних ресурсів бібліотечних установ в умовах розвитку веб-середовища	54
Шилюк О. І. Вплив веб-середовища на розвиток інформаційного потенціалу бібліотеки	56

Яцечко-Блаженко Т. В. Польські інформаційні ресурси з пошуку генеалогічної інформації.....	58
СЕКЦІЯ 3 УПРАВЛІННЯ ДОКУМЕНТАЦІЄЮ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ.....	
Бричник Ю. В., Шпортько О. В. Автоматизація постановки на контроль періодично виконуваних документів.....	62
Литвинська С. В., Білоус Ю. В. Функціонування автоматизованої системи діловодства Верховного Суду України	64
Прігунов О. В., Щєбивок Н. В. Зберігання документів у сучасному інформаційно-комунікаційному просторі.....	66
Щєрбіна О. С., Гаврилюк Л. Б. Автоматизація управління документованою інформацією.....	68
Щєрбіна О. С., Поліщук Н. Л. Вплив інформаційних ресурсів на забезпечення розвитку і безпеки підприємства.....	70
СЕКЦІЯ 4 ФАХОВА ПІДГОТОВКА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА БІБЛІОТЕЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ЗМІН ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ СУСПІЛЬСТВА	
Артюхова Л. В. Інноваційна діяльність у сучасних освітніх закладах культури: досвід, проблеми, перспективи	74
Артюхова Л. В. Реформування фахової підготовки інформаційних та бібліотечних працівників в умовах змін інформаційної сфери суспільства (з досвіду роботи викладачів циклової комісії бібліотечних дисциплін та діловодства Тульчинського училища культури).....	77
Бордюк В. М. Ефективність тренінгу офісного працівника.....	79
Ватковська М. Г. Дистанційна освіта в сучасному інформаційному просторі.....	83
Гадомська О. П. Інформаційні технології як засоби удосконалення підготовки фахівців документно-інформаційної сфери	85
Глазунова Л. В. Дистанційний курс «електронна бібліографія»: можливості професійного розвитку бібліотекарів-бібліографів України.....	87
Грабар Н. Г. Формування творчого потенціалу бібліотечних фахівців у інформаційно-комунікаційну добу.....	89
Демчина Л. І. Світовий досвід документологічної підготовки як компоненти бібліотечно-інформаційної освіти.....	92
Дєрбєньова Л. В. Документна лінгвістика у документно-інформаційній комунікації.....	95
Дікунова О. А. Інформаційно-технологічна підготовка у системі професійного розвитку фахівців бібліотеки вищого навчального закладу	97
Жук В. М. Роль дисципліни «паблік рілейшнз і бібліотека» в підготовці бібліотечних фахівців у Рівненському державному гуманітарному університеті	99
Заєрківна М. О. Маркетинговий консалтинг: сутність та загальна характеристика	101
Зозуля С. М. Формування професійних компетентностей бібліотечних працівників у контексті модернізації науково-інформаційної діяльності книгозбірень	103
Карнаух І. А. Бібліотечні працівники на дистанційних курсах Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» «куратор змісту».....	106
Карpenko O. O. Libraries as learning organizations for improving the effectiveness of the library management.....	109

Кондратюк М. М. Підвищення інформаційно-технологічної компетенції викладача дисциплін документно-комунікаційного циклу.....	111
Кухаренко А. Л. Бібліотека вищого навчального закладу — генератор світоглядних цінностей студентської молоді	113
Матвійчук О. Є. Підготовка та підвищення кваліфікації фахівців бібліотечної сфери в Київському університеті імені Бориса Грінченка	115
Мельник С. М. Этическая составляющая профессиональной деятельности современного специалиста-документоведа.....	117
Мірошниченко А. А. Особливості віддаленого доступу до знань.....	120
Парафійник Н. І. Інформаційно-аналітичні практики як складова фахової підготовки інформаційних та бібліотечних спеціалістів	122
Польова Т. В. Сучасні принципи формування інформаційного забезпечення наукових досліджень	124
Попчук О. В. Поєднання теоретичного та практичного аспектів у формуванні професійної культури майбутніх документознавців	126
Попчук Н. М. Електронна база даних щодо якості освіти у вищому навчальному закладі	128
Сілкова Г. В. Інформаційна, бібліотечна та архівна справа: нова спеціальність чи модифікація існуючих професійних компетенцій?.....	130
Соляник А. А. Зміст інваріантної частини освітньо-професійної програми підготовки бакалавра та магістра зі спеціальності 029 «інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	133
Татакі О. О. Комп'ютерно-орієнтоване навчальне середовище як засіб модернізації вищої освіти	136
Ткаченко О. О. Основні складові категорії позиціонування.....	138
Томчик В. О. Інформаційні технології як засоби удосконалення підготовки фахівців документно-інформаційної сфери.....	140
Черніговець Т. І. Інтерактивні методи — важливий чинник оптимізації професійної підготовки офісних працівників у вищому навчальному закладі	143
Якубовська М. Г. Ефективні засоби навчання риторики (з досвіду викладання дисципліни майбутнім фахівцям із документознавства та інформаційної діяльності).....	145
СЕКЦІЯ 5 СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	148
Анісімова О. М., Сумарук Н. Ю. Розбудова електронної взаємодії для ефективного функціонування органів місцевого самоврядування	149
Бережняк О. В. Видання зарубіжної художньої літератури в Україні у 2001—2010 рр. (за результатами бібліометричного аналізу)	151
Бурківська Л. Ю., Григораш С. М. Соціальна проблематика регіональної преси	153
Бучковська О. Ю. Культурна комунікація як компонент культурного розвитку людини	156
Волинець В. О. Мультимедіа як феномен культури.....	158
Карпюк Д. В. Визначення поняття «електронний документ»: український досвід.....	160
Крет О. В. Особливості інформаційно-комунікаційної співпраці державних структур України з громадськістю щодо забезпечення процесу впровадження транспарентності державної влади	162

Крет Р. М. Інтернет як засіб масової комунікації	164
Кукушкін О. М. Аналіз стану рекламно-комунікаційного ринку України у 2013—2015 роках та перспективи його розвитку в 2016 році	166
Мельник С. П. Про особливості міфологічного маніпулювання в агітаційно-пропагандистській діяльності (на прикладі використання міфообразів).....	169
М'якота А. Р. Віртуальний тур як інноваційний метод презентаційної діяльності вищого навчального закладу.....	172
Петренко О. В. Статистика друку дитячої книги в Україні у другій половині XIX — на початку XX ст.....	174
Рабчун І. В., Рабчун О. С., Товт І. С. Організація інформаційних систем у віртуальному середовищі	180
Трач Ю. В. Дослідження молодіжних субкультур як один із пріоритетних напрямів у культурології.....	181
Швецова-Водка Г. М. Дискусійні питання визначення функцій документа.....	183
Шлапак І. М. Науково-технічний переклад як різновид міжкультурної комунікації.....	185
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	188

Наукове видання

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДОКУМЕНТАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ
СИСТЕМ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Рівне, 10 лютого 2016 р.)

Редакційна колегія:

Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко, Р. М. Крет

Загальна редакція М. С. Костенко

Науковий консультант Г. М. Швецова-Водка

Відповідальна за випуск: Г. В. Сілкова

Підписано до друку 22.03.16

Формат 60x84/16

Умов. др. арк. 10,7. Тираж 100 прим.

Редакційно-видавничий відділ

Рівненського державного гуманітарного університету

33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12